

AVONTUURLIJK LEVEN

Inside Out Publishers
Postbus 2573
3800 GC Amersfoort

t. 033 – 455 92 42
f. 033 – 455 92 52
www.insideoutpublishers.nl

Avontuurlijk leven

© Copyright 2005 by Luci Shaw
Originally published under the title: *The Crime of Living Cautiously*

Published by InterVarsity Press, USA

Auteur: Luci Shaw
Vertaling: Ligatuur, Leiden
Omslagontwerp en layout: Douglas Design
Redactie: Elyn Videler - Doornenbal
Eindredactie: Anri van Toor

Bijbelcitaties afkomstig uit NBV - vertaling, tenzij anders aangegeven

ISBN-13 978 90 77992 06 7

© 2007 Inside Out Publishers Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaargemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

AVONTUURLIJK LEVEN

LUCI SHAW

 insideout
publishers

Ter nagedachtenis aan mijn vader, Northcote Deck

DANKBETUIGING

Ik wil graag de volgende mensen bedanken voor hun enthousiasme en hulp:

Mijn gebedsgroep op maandagavond, de gelovige vrouwen die elke week eerlijk en liefdevol hun ervaringen met mij delen - Lydia, Jennifer, Claudia, Marya en Sophia. Hun gebeden hebben mij tijdens het schrijven van dit boek geregeld geholpen om door te zetten wanneer ik moe was of vastzat.

Mijn zoon, dr. John Shaw, die samen met mij bepaalde denkbeelden in dit boek heeft overdacht.

Mijn predikant, Kevin Allen van St. Paul's Episcopal Church, die voortdurend voor mij gebeden heeft.

Don Murdock van de Howard E. Butt Foundation, die regelde dat ik me in het voorjaar van 2004 een poosje kon terugtrekken in Laity Lodge, Texas waar ik een groot deel van dit boek mocht afronden. En dank je, Christa Shaw, dat je zo goed was om mij je laptop te lenen toen ik naar Texas ging.

Mijn agent, Lee Hough van Alive Communications, die me aanmoedigde met zijn vrolijke briefjes en subtiële verwijzingen naar de deadline.

Mijn geduldige, grondige en bekwame redacteur, Cynthia Bunch, die vanaf het begin achter dit boek stond.

En ten slotte, John Hoyte, mijn optimistische, nuchtere en dynamische echtgenoot.

Delen van dit boek heb ik tijdens het schrijven behandeld met verschillende bezinningsgroepen. Hun opmerkingen hebben me geholpen om het manuscript verder uit te werken en de inhoud te verdiepen. Met name wil ik daarvoor de Women at the Well, de mensen van Regent College en de redacties van de magazines Image en Radix bedanken.

INHOUD

Dankbetuiging	5	
Voorwoord	8	
1	Avontuurlijk leven	11
2	Gods roeping of mijn verlangens?	27
3	Doorbreek de angstbarrière	47
4	Het risico van het loslaten	59
5	Het risico van het afwijken	71
6	Het risico van het samenzijn	87
7	Het riskante avontuur van het onbekende	103
8	Risico's voor God: onze geloofshelden	117
9	Zij leefden met lef	131
	Lijst met aangehaalde gedichten	137

VOORWOORD

Dit boek boeide me vanaf de eerste pagina. Het avontuurlijke leven waar Luci Shaw over schrijft, daagde me opnieuw uit om niet op safe te spelen, maar mee te werken aan Gods plan.

De bungeejump-ervaring die zij gebruikt als illustratie herinnerde me aan mijn eigen sprong een aantal jaren geleden. Een goede bekende nodigde me uit te gaan bungeejumpen. In mijn enthousiasme zei ik gelijk ja, hoewel ik niet zo'n avonturier ben. Toen ik spong, vroeg ik mij af of dit is wat jongeren ervaren als zij hun leven aan Jezus toevertrouwen: uit jezelf zou je zo'n risicovolle activiteit nooit ondernemen, maar als er iemand komt die jou uitnodigt voor het avontuur, durf je toch de sprong te wagen...

Betekent dit dat we met z'n allen moeten gaan bungeejumpen? Nee, dat niet, maar het zou wel prachtig zijn als we ons lieten overhalen het avontuur aan te gaan van een leven met God. Een leven dat niet op safe speelt en alles krampachtig in eigen hand houdt maar een leven in zijn Koninkrijk. De weg van het onbekende durven gaan zoals in Efeziërs 2:10 zo mooi omschreven wordt in The Message - vertaling van Eugene H. Peterson: *'He creates each of us by Christ Jesus to join him in the work he does, the good work he has gotten ready for us to do, work we had better be doing.'*

Het is een uitdaging om te ontdekken wat het goede werk is dat God voor ons in petto heeft. Dat zou ik voor geen goud willen missen. Soms hoor je mensen zeggen als ze 65 zijn geworden en terugkijken op hun leven: 'Is dit nu alles? Ik had eigenlijk anders gewild. Was ik toen maar wat anders gaan doen. Had ik mijn hart maar gevolgd. Zat ik maar niet zo vast aan mijn hypotheek, mijn spullen, mijn eigen angsten voor het onbekende. Had ik maar...' Tja, waarom zou je op je 55ste (of eerder), niet besluiten om je huis te verkopen om de opbrengst te gebruiken en je kwaliteiten en wijsheid nog tien, hopelijk vitale, jaren in te zetten voor een zendingsorganisatie? Of waarom niet

een dag minder betaald werk waardoor je deze tijd kunt inzetten als vrijwilliger voor de vele goede dingen in onze samenleving? Is carrière dan fout? Nee, beslist niet, maar het kan geen kwaad om je af te vragen: ‘Heeft het leven mij in de greep, of heb ik er grip op? Met welke idealen leef jij en hoe geef je die vorm?’

Als we eerlijk zijn, komt dan veel van wat we doen niet voort uit gemakzucht, individualisme of zelfgenoegzaamheid? Als dat zo is, dan is het tijd om daar iets aan te doen!

De auteur daagt ons uit om de vraag te stellen: ‘Heer wat wilt u dat ik doe?’. Dat zet ons op een fundamenteel ander spoor van ‘omkeer’, van een ‘ik-georiënteerde’ (zondige) naar een op ‘Christusgeoriënteerde’ levensstijl. Een avontuurlijke geloofsreis, dat absoluut niet saai is. Een prachtboek!

Edward de Kam

Directeur Youth for Christ Nederland

VEILIGHEID IS VAAK SLECHTS
BIJGELOOF; IN DE NATUUR KOMT ZE
NIET VOOR EN DE MEESTE MENSEN
ERVAREN HAAR NIET. PROBEREN
GEVAAR TE VERMIJDEN IS OP DEN
DUUR NIET VEILIGER DAN HET
GEVAAR OPZOEKEN. LEVEN IS ÓF HET
AVONTUUR RISKEREN, ÓF NIETS.

HELEN KELLER

AVONTUURLIJK LEVEN

Er doet zich onverwachts een kans voor - je wordt plotseling wakker geschud en ineens is er dat vooruitzicht van iets wat groter is dan je ooit had kunnen denken. Er zijn onbeperkte mogelijkheden en je voelt een sterke aandrang om iets bijzonders te gaan ondernemen: een levensgevaarlijk avontuur of een spannende activiteit. En je beseft direct dat deze gelegenheid zich nooit meer opnieuw zal voordoen, het is nu of nooit. Zo'n ervaring had ik een paar jaar geleden toen ik in Queenstown was in Nieuw-Zeeland. Ik bevond me letterlijk op het randje, namelijk op een richel waar bungeejumpers vanaf sprongen.

We waren met een grote groep familieleden in Nieuw-Zeeland voor een reünie. Het was een mooie zonnige dag en we reden in een lange karavaan langs de alpen van het Zuidereiland. Toen we een bocht om kwamen zagen we langs de weg een groot blauw-wit spandoek met 'bungee' erop. Omdat we nieuwsgierig waren, parkeerden we de auto's en liepen we naar het uitkijkpunt dat zich boven een diepe kloof bevond.

Het viel meteen op dat hier goede zaken werden gedaan. Er stond een massa toeristen in de rij voor een kaartje. Een menigte toeschouwers leunde over de reling bij het uitkijkpunt en iedereen hield zijn adem in wanneer onverschrokken personen zich één voor één vanaf een brug hoog boven de afgrond in het ravijn stortten; heel kleine mensjes in een enorme diepte. Een aantal jongens stond op de brug in de rij in afwachting van hun kans om te laten zien hoe heldhaftig ze waren. Tegen de achtergrond van de hoge rotswanden leken de springers zo klein als mieren. In de diepte kolkte een woeste rivier door het ravijn.

Zo'n kans kan ik bijna niet aan me voorbij laten gaan. Ik haalde bij het loket een brochure waarin tijden, prijzen en voorzorgsmaatregelen stonden. Ook toen nog dacht ik: *waarom wil ik mezelf zo graag bewijzen, wat drijft mij er toch steeds weer toe om een nieuwe uitdaging aan te gaan en iets nieuws onder de knie te willen krijgen?*

Ik las in de folder dat ik met 60-pluskorting de lucht in geslingerd kon worden... wat er daarna gebeurde is bekend of, zoals mijn zoon zou zeggen, 'ongekend'.

Nadat ik twee keer gesprongen had, besepte ik dat ik daarmee een belangrijk aspect van het geloof had uitgebeeld. (Een hele opluchting voor wie, net als ik, is grootgebracht met een degelijke christelijke arbeidsmoraal: het is altijd een hele geruststelling wanneer blijkt dat de leuke dingen die ik doe, puur voor het plezier, ook nog eens als nuttig kunnen worden beschouwd.) Bungeejumping, dat doorgaans wordt gezien als een nogal gevaarlijke activiteit, was een test voor mijn geloof. Ook al had ik me er van tevoren van vergewist dat de onderneming, A.J. Hackett Company, de veiligheid kon waarborgen - dit bedrijf staat erom bekend dat het de allerhoogste springplekken heeft en men verdient goudgeld aan liefhebbers van extreme sporten die willen weten of de zwaartekracht nog steeds werkt - toch moest ik vertrouwen hebben. Het was nog altijd een risico dat ik moest nemen.

Wilde ik de kick van het gevaar ervaren, dan moest ik die snelle jongens vertrouwen die het elastiek hadden bevestigd aan een hangbrug over het ravijn van Skipper's Gorge en de rivier de Shotover, vijfenzeventig meter hoog boven de grond. Ik moest erop vertrouwen dat hun weegschalen nauwkeurig waren (mijn gewicht werd in onuitwisbare inkt op mijn hand geschreven, nogal gênant) en ik moest erop vertrouwen dat ze de juiste elastieken band zouden kiezen voor mijn gewicht. Ook moest ik ervan uitgaan dat het koord de goede lengte had, zodat ik op het dieptepunt van mijn val niet met mijn hoofd tegen de rotsen in de rivier zou slaan. Ik moest geloven dat de assistenten de handdoek om mijn enkels, met daarover een paar strakke, blauwe riemen van nylon waaraan de band was bevestigd, goed vast zouden maken zodat mijn voeten er niet uit zouden glijden. Ik moest degene die de instructies gaf gehoorzamen als hij zei dat ik met mijn samengebonden voeten naar voren moest schuifelen tot ik een paar centimeter over de rand boven de afgrond stond.

Nu hoefde ik gelukkig niet in mijn blootje te springen of mijn partner huwelijkstrouw te beloven op weg naar beneden, zoals je in de krant

weleens leest. Maar ik moest wel breed glimlachen naar de videocamera die op mij gericht stond terwijl ik op het 'één, twee, drie, *springen*' de horizon tegemoet dook. En ten slotte moest ik erop vertrouwen dat men mij zou komen redden op het moment dat de opwindende vrije val en het stuiteren erop zaten, wanneer de zwaartekracht mij weer in zijn greep had en ik niet langer in geweldige cirkels op en neer werd geslingerd, maar hulpeloos ondersteboven zou hangen als een stuk vlees aan de haak, wanneer mijn leven letterlijk aan een zijden draadje zou hangen. Ik moest er maar op rekenen dat iemand met een boot de woeste stroom zou trotseren, onder mij zou komen varen, me zou loshalen en me veilig aan zou land brengen.

Risico's nemen en vertrouwen

Inderdaad, het nemen van risico's moet altijd stevig verankerd zijn in vertrouwen. En vertrouwen brengt per definitie altijd risico's met zich mee: het risico van het onbekende of van het bekende waar gevaar aan kleeft. Toen ik de oever van de rivier bereikte en de vaste grond weer veilig onder mijn voeten voelde, deed dat me denken aan de aankomst in de hemel na een gelovig leven op aarde, te midden van omstandigheden die vaak gevaarlijk en onzeker zijn.

Dit voorjaar hebben mijn man en ik een wildwatertocht per kano gemaakt in de Grand Canyon. Bij de inschrijfpapieren zit ook een verklaring die je moet ondertekenen, waarin staat dat je op de hoogte bent van de risico's. Het is een standaardclausule waarmee je aangeeft dat je de organisator van potentieel gevaarlijke activiteiten niet aansprakelijk zult stellen.

Nu is het natuurlijk zo dat alle activiteiten die buiten de gebaande paden gaan, risico's met zich meebrengen. Ook als je bijvoorbeeld naar het ziekenhuis moet voor een medische ingreep zal men uiteraard de eventuele risico's met je bespreken. Er kan tenslotte iets misgaan. En er gaat ook vaak wat fout. Dokters en verplegers zijn ook mensen en apparaten haperen wel eens. Maar toch zijn de ziekenhuizen vol. Men blijft niet massaal weg omdat er risico's aan een behandeling kleven. De noodzaak wint het van de angst als het om leven of dood gaat.

Een inspirerend voorbeeld

Ik geloof dat mijn verlangen om het leven als één groot avontuur te beleven mij is aangeboren. Misschien is het wel een genetische afwijking die ik heb geërfd van mijn vader, die aan het begin van de vorige eeuw zendingsarts was op de Salomonseilanden. Naast zending en tropenarts was hij ontdekkingsreiziger en fotograaf die verschillende, toen nog onbekende, eilanden in de Stille Zuidzee in kaart heeft gebracht. Er zijn enkele artikelen verschenen over zijn bevindingen in het tijdschrift van de Britse Royal Geographical Society, waarvan hij vanwege zijn verdiensten lid mocht worden. Hij was ook de eerste westerling die het bergachtige vulkaaneiland Guadalcanal doorkruist heeft, waar later tijdens de Tweede Wereldoorlog zo veel Amerikaanse soldaten hebben gevochten en zijn gesneuveld. (Veel van deze mariniers zijn daar ook het eeuwige leven binnengegaan, nadat ze zich hadden bekeerd tot Jezus op het getuigenis van de oorspronkelijke eilandbewoners. Dezen waren tot geloof gekomen door de getuigenissen van onbevreesde missionarissen zoals mijn vader.)

In die tijd, aan het begin van de twintigste eeuw, vierde het kaniibalisme nog hoogtij op de eilanden buiten de handelsroutes. Drie zendelingen, collega's van mijn vader, werden er gedood en opgegeten. En dat alleen maar om de ijzeren spijkers die ze bij de bouw van hun primitieve onderkomens hadden gebruikt. Ze hadden nog niet eens kunnen beginnen met het aanleren van de taal en het leggen van contacten met de eilandbewoners. Mijn vader vertelde me over een feestmaal op het eiland Guadalcanal waarvoor hij eens was uitgenodigd als eregast. Een van de beste stukken vlees uit de pan was voor hem. Als arts zag hij onmiddellijk dat het het dijbeen van een vrouw was.

De kwade en duistere machten waren er sterk. De eilandbewoners waren animisten die de geesten van hun overleden voorvaderen vereerden; in het bos waren heilige plaatsen waar hun schedels op verhoogde plateaus werden bewaard en aanbeden. Mijn vader heeft de duistere belemming van boze geesten vaak gevoeld, evenals het dreigende gevaar

om in een van de veelvuldig voorkomende twisten tussen bewoners van de Salomonseilanden te belanden.

Ondanks het gevaar heeft hij nooit een wapen gedragen. Het was zijn gewoonte om de inlanders te ontwapenen met zijn humor door in het rond te dansen, op zijn hoofd te gaan staan en rare fratsen uit te halen. Ze lagen slap van de lach om zijn grappige gezichten en gebaren waarmee hij ze voor zich innam. Het is lastig om iemand te doden die je zo veel amusement bezorgt. Ik vermoed dat er voor dit bravourestukje behoorlijk wat lef nodig was, maar mijn vader liet zich niet uit het veld slaan.

Na twintig jaar moest hij stoppen als arts en zendeling op de Salomonseilanden omdat mijn moeder steeds meer last van malaria-aanval-
len kreeg. Vervolgens besteedde hij zijn tijd aan zendingsconferenties, waarvoor hij rondreisde tussen Engeland, Australië en Canada. Daarna durfde hij het ook nog eens aan om een gezin te stichten na zijn zestigste (mijn moeder was veertien jaar jonger), op een leeftijd dat de meeste mannen ernaar uitzien om grootvader te worden en het rustiger aan te gaan doen. Maar mijn vader heeft zich nooit aan een rustige oude dag overgegeven. Toen wij jong waren, heeft hij ons rolschaatsen geleerd en ging hij met mij en mijn jongere broer mee op trektochten door de bergen. We gingen samen kamperen, kanovaren, zeilen in slecht weer en we zwommen hele einden in de meren in Noord-Canada. Toen we een tijdlang in Sydney in Australië woonden, vormden we samen de 'ijsberenclub': door een duik in de koude golven te nemen bewezen we dat we geen 'watjes' waren.

Ook al was hij arts, hij haalde zijn schouders op als we thuiskwamen met kinderpijntjes zoals schrammen en snijwondjes, in de wetenschap dat het lichaam die dingen zelf kan genezen. 'Komt vanzelf wel goed', zei hij altijd schouderophalend over een kapotte knie of een snee in een vinger. Hij wilde dat we altijd probeerden tot het uiterste te gaan, zowel fysiek als mentaal, vaak tot ontzetting van mijn moeder, die veel angstiger en bezorgder was. Toen ik ouder werd, heeft hij mij autorijden geleerd, iets waar veel vaders zich in vrees en beven aan zouden onttrekken. Mijn lesauto was een tweedehands Studebaker, waarvan ik de

koppeling vernielde voordat ik leerde hoe ik moest schakelen. Maar de auto werd gerepareerd en mijn vader gaf het niet op tot ik kon autorijden - sindsdien een van mijn favoriete bezigheden.

Op zijn drieëntachtigste reisde mijn vader nog steeds en preekte hij op bijeenkomsten en in kerken in Noord-Amerika en in het buitenland. Hij had net vijftien spreekbeurten in twee weken verzorgd toen het nieuws ons bereikte dat hij opgenomen was in het ziekenhuis van Toronto. Hij leed aan een bijzondere vorm van leukemie en had regelmatig bloedtransfusies nodig. De vooruitzichten waren niet gunstig: hij zou nog maar een paar maanden te leven hebben.

Ik woonde toen in de omgeving van Chicago, ik was getrouwd en had twee kleine kinderen, maar ik kon regelen dat ik naar Toronto kon gaan om twee weken bij mijn vader te zijn. Terwijl ik bij hem en mijn moeder thuis was, heb ik de afscheidsbrieven uitgetypt die hij had geschreven aan goede vrienden die hij overal ter wereld had en voor wie hij voortdurend bad, elke dag vanaf 4 uur 's morgens.

Er waren toen nog geen computers. Ik moest me zien te behelpen met mijn vaders antieke typemachine en vellen carbonpapier. Mijn gevoelens waren zeer tegenstrijdig - aan de ene kant wilde ik heel graag helpen, aan de andere kant was ik bang voor de werkelijkheid waar de brieven op duiden - maar het aanstekelijke enthousiasme van mijn vader moedigde me aan. Hij vertelde zijn vrienden hoe opgetogen hij was bij het vooruitzicht dat hij Jezus zou zien. 'Ik voel me net een kleine jongen die verwacht een nieuwe fiets te krijgen', grinnikte hij terwijl hij me dicteerde. 'Ik kan bijna niet wachten.'

Als bungeejumping al had bestaan toen mijn vader nog leefde, had hij me vast en zeker een knuffel gegeven en 'moet je doen!' geroepen.

Ter nagedachtenis aan mijn lieve, toegewijde vader heb ik het volgende gedicht geschreven:

Papa

Voer over koraalriffen
's avonds, op de tast
in de vochtige schemering.
Hing de clown uit
voor kannibalen in Melanesië.
Haalde zijn schouders op
- hoezo gevaar? -
en doorkruiste als eerste blanke,
ongewapend,
een tropisch eiland,
ongedeerd.

Preekte, doopte, genas,
verkende met liefde twintig jaar lang.
Moest terugkeren naar wat men noemt
de bewoonde wereld. En, een zestiger,
verwekte mijn broer en mij,
tot vreugde en schrik
van mijn moeder.

Stond elke dag om vier uur op
en bad de hele aarde rond,
het hoofd opgeheven tot God,
stralend in de nacht.

Leerde ons zeilen, schaatsen, zwemmen
gedichten verslinden, rotsen veroveren.

Koos op het noordelijk halfrond,
inmiddels boven de tachtig,
de bijtend koude waterdoop,
weigerde badjassen en warme baden, maar
spetterde als een dolfijn

in een ijskoude tobbe;
de golflslag bijna voelbaar
door de deuren heen.

Nam de trap
altijd vol energie
met twee treden tegelijk.

Kroop zes weken lang
op handen en voeten
na een val uit een roeiboot
tot hij weer rechtop liep;
röntgenfoto's van zijn ruggengraat
toonden later de geheelde breuk.

Leerde drieëntachtig jaar lang leven
totdat: leukemie. Zelfs zijn fatale ziekte
was energiek, in slechts twee maanden tijd
op weg naar het nieuwe avontuur.

Schreef een week voor zijn laatste reis
een afscheidsbrief
aan al zijn vrienden:
'Opgetogen. Voel me een jongen
die uitkijkt naar een nieuwe fiets;
kan bijna niet wachten.
De hemel - hoe zou het zijn?'

En rende toen
de hemeltrap op
met twee treden tegelijk.
(*Uit: The Angels of Light*)

De missionaire nalatenschap

Ik weet vrij zeker dat mijn vader zijn onverschrokkenheid van de generatie boven hem geërfd heeft. Zijn tante, mijn oudtante Florence Young, was een ongetrouwde vrouw die op het landgoed van haar familie woonde, een van de vele suikerrietplantages in het Australische Queensland. Aan het eind van de achttiende eeuw importeerden de Australiërs bewoners van eilanden in de Stille Zuidzee om als ‘zwartwerkers’ op hun plantages en boerderijen te werken. Door de liefde van God gedreven, vond Florence dat ze de plicht had om alle werknemers op Fairymead, de enorme plantage in de buurt van Bundaberg die haar familie bezat, te bezoeken, de mensen bij naam te leren kennen en hun te vertellen wie Jezus was en dat Hij van hen hield. Ze riep eigenaren van omringende plantages op om hetzelfde te doen.

De eilandbewoners spraken een mengelmoesje van hun eigen taal en wat woordjes Engels, dus de beginselen van het geloof moesten zeer eenvoudig uitgelegd worden. Maar het was wel opvallend effectief. Honderden van hen werden christen voordat de Australische regering, vanwege een krimpende arbeidsmarkt en een toenemende druk hun banen aan de blanke Australiërs te geven, besloot om de immigratiepolitiek terug te draaien. De inlandse werknemers werden teruggestuurd naar hun oorspronkelijke woonplaatsen op de Salomonseilanden.

Na hun vertrek en na een korte periode waarin Florence zendingswerk in China had verricht, begon ze berichten te ontvangen van de ‘paseboren christenen’ op de eilanden, van wie de meesten ongeletterd waren en maar een klein beetje van het evangelie hadden opgepikt. Ze smeekten haar om hen te komen helpen. Omdat het geloof nieuw voor hen was, hadden ze onderwijs en steun nodig te midden van de hun omringende cultuur, die voornamelijk animistisch was. Daarom besloot deze onverschrokken vrouw hen te hulp te komen.

Ze zou er te maken krijgen met demonische machten en met kannibalisme. Ook vormde de omgeving een bedreiging voor de gezondheid: malaria was er een veel voorkomende ziekte. Verbindingen, huisvesting en vervoer waren er zeer primitief. Toch begon Florence daar aan haar zendingsarbeid, met zeer weinig geld en zonder de ondersteuning van

een kerkgemeenschap. Haar werk heeft veel vrucht gedragen en doet dat nog steeds; ten minste zeven ooms en tantes van mij en ook mijn vader zijn erbij betrokken geweest.

In vergelijking hiermee is bungeejumping iets heel triviaals. Oké, ik riskeerde ook mijn gezondheid. En ook mijn moed werd op de proef gesteld. Maar mijn drijfveer? Dat was iets heel anders. Drijfveren zijn primaire emoties. Verderop in dit boek zullen we aandachtig kijken naar de beweegredenen die aanzetten tot menselijk gedrag.

Ook al reageer ik zelf meestal direct enthousiast op een uitdaging, toch zal ik niet te snel iemand anders aanmoedigen om een levensgevaarlijk risico te nemen, alleen maar vanwege de kick, de adrenaline-stoot of het voldane gevoel dat het leveren van een prestatie geeft. Iets riskeren moet je doen om van angst te worden bevrijd, niet om een dwaze gedachte uit te leven. Al die 'extreme uitdagingen' waarbij de prestaties steeds moeilijker en gevaarlijker worden gemaakt, leveren spannende verhalen op voor televisieprogramma's en sporttijdschriften, maar is er niet vooral sprake van jeugdige impulsiviteit, een gebrek aan volwassen realiteitszin, opspelende hormonen en wanhopige aandachttrekkerij?

Was ik veel te impulsief en roekeloos toen ik van die richel de uitgestrekte ruimte in sprong? Ik stelde me voor hoe sommige vrienden me zouden feliciteren en andere hun hoofd zouden schudden en iets zouden mompelen over 'idiot en onverantwoord'. Ik zou veel meer voldoening hebben gevoeld wanneer ik dit risico had genomen om daarmee iemands leven te redden of wanneer ik het in dienst van Gods koninkrijk had gedaan.

De visie van Jezus

In Matteüs 25 staat de gelijkenis die Jezus vertelt over de talenten of, zoals Eugene Peterson het stuk inleidt in *The Message* (zijn moderne parafraze van de Bijbel): 'een verhaal over investeren'. Een ondernemer gaat op zakenreis. Tijdens zijn zakenreis nemen twee van zijn werknemers het risico om een som geld (die speciaal voor dat doel aan hen is toevertrouwd) te investeren, allebei tegen een bepaald rentepercentage.

Hun investeringen leveren resultaten op en hun baas beloont ze met promotie en forse bonussen.

De derde werknemer moet eveneens verslag uitbrengen van wat hij heeft gedaan met het bedrag dat hem was toevertrouwd. Hij antwoordt zijn baas: 'Heer, ik was bang dat ik u zou teleurstellen, vandaar dat ik een goede plaats heb gezocht om uw geld te verstoppen. Hier hebt u het terug, tot de laatste cent.'

Maar de meester is razend. 'Wat een vreselijke manier om te leven! Het is schandelijk om zo voorzichtig te zijn! Je wist dus dat ik het beste wilde, waarom heb je dan minder dan het minste gedaan? (...) Houd op met het zekere voor het onzekere te nemen en risico's uit de weg te gaan.' (Matteüs 25:14-30, *The Message*)

Het beste van God of het minste van onszelf, dat is de keuze waar Jezus ons vandaag voor stelt. Wat bepaalt onze beslissing om de ene of de andere kant op te gaan? Waarom heeft die bange dienaar zijn geld niet op een veilige renterekening gezet? Hoe kunnen we ooit weigeren om risico's te nemen als God ons dat zelf heeft opgedragen? 'Je bent een slechte, laffe dienaar', zegt Jezus. Hij had ook 'voorzichtig' of 'bang' kunnen zeggen. De laffe werknemer was bang voor gezichtsverlies en een financiële strop, hij vreesde straks in zijn hemd te zullen staan. Bovendien was hij bang zijn baas teleur te stellen. Vandaar dat hij het geld niet durfde beleggen, maar het liever begroef.

Deze gelijkenis wijst ons erop dat Gods belofte ons de zekerheid biedt dat we de vruchten zullen plukken voor zijn koninkrijk wanneer we gehoorzaam zijn en zijn gaven investeren.

Risico's nemen: hoe zit het met jou?

Gaat jouw hart wel eens sneller kloppen bij de plotselinge opwindende gedachte: 'Dit zou wel eens het avontuurlijkste jaar van mijn leven kunnen worden'? Zo niet, waarom dan niet? Er is vast en zeker een heel boek te schrijven over de zegeningen van een rustig leven, vol tevredenheid over wie we zijn en waar het in ons leven om draait. Maar dit is een ander boek. Aleksandr Solzjenitsyn stelde de mensheid eens deze vraag: 'Als men altijd voorzichtig is, kan men dan nog menselijk blijven?'

Iemand die zich niet omringt met verzekeringen, zoals de meesten van zijn tijdgenoten, geobsedeerd als zij zijn met het inschatten en beheersen van risico's, is Galen Rowell, een Amerikaanse natuurfotograaf die beroemd is om de manier waarop hij licht en lichteffecten in zijn foto's verwerkt. In het fotoboek dat hij maakte van nationaal park Yosemite schrijft hij:

Bergbeklimmen heeft de manier waarop ik over de wereld denk beslist veranderd. Door bergen te trotseren hebben mensen hun kracht ontdekt, omdat zij zich in situaties begaven waarin ze zich wel moesten aanpassen aan hun omgeving. Door zich zowel lichamelijk als geestelijk in een risicovolle situatie te storten, ontdekten ze een nieuwe manier om naar de werkelijkheid te kijken die hun leven drastisch veranderde. (*The Yosemite*)

De naturalistische dichter John Muir zei eens: 'De grote dichters, filosofen, profeten, bekwame mannen die met hun gedachten en daden de wereld hebben veranderd, kwamen uit de bergen; zij waren bergbewoners die daar in de bossen, de werkplaatsen van de natuur, sterk zijn geworden.' Ook van veel invloedrijke vrouwen kan dit worden gezegd.

Leven is nooit zonder risico, waar en wanneer dan ook. Als ik achter mijn lessenaar sta om een lezing of een preek te gaan houden, voel ik vaak een plotselinge adrenalinstoot, een korte vlaag van angst, omdat ik bang ben dat ik niet op de juiste woorden of gedachten zal komen of dat het publiek zich zal vervelen. Mijn vader, die een goede en vlotte spreker was, zei me eens dat zonder dat tikkeltje angst of opwinding een voordracht veel minder pittig zou zijn.

Alleen maar door in de auto te stappen, in een stoel te ploffen, een lift of vliegtuig in te stappen of een trap af te lopen, lopen we al gevaar. En ook in de kerk kan er op geestelijk vlak iets van ons gevraagd worden, waar we tegenop kijken. Een geheim aan een vriend toevertrouwen of de computer aanzetten in de wetenschap dat de harde schijf kapot kan gaan en we straks geen voltooid document maar een leeg scherm hebben, betekent een onprettig risico. Zeggen dat je het ergens niet mee

eens bent, een reis naar het buitenland, 's morgens de auto achteruit je oprit afrijden: allemaal handelingen die gevaarlijk kunnen zijn en momenten waarin we onze veiligheid op het spel zetten.

Hoe kunnen we ooit ons dagelijkse leven leiden, laat staan een avontuurlijk leven, bij zo veel dreigend onheil? Terrorisme is momenteel een reëel gevaar, er wordt over gepraat, maar wie erachter zitten is onduidelijk, onvoorspelbaar en schimmig. Dat de vraag naar het wie, waar en wanneer niet beantwoord kan worden, maakt ons zeer gespannen. Dat er verschrikkingen zullen komen, is vrijwel zeker gezien de omvang van de vele bekende en onbekende terroristische organisaties; en dan hebben we het niet eens over de 'gewone' onverlaten en criminelen die in onze moderne maatschappij ruimschoots vertegenwoordigd zijn. We lopen allemaal risico's. Ondanks, of zelfs dankzij, die dreiging moeten we ons leven leven.

'De liefde laat geen ruimte voor angst', vertelt 1 Johannes 4 ons. Wie van ons kan in deze verschrikkelijke en tegelijkertijd prachtige wereld die volmaakte liefde verwerven of ervaren - die liefde die geen plaats laat voor angst? Wie van ons heeft zo'n groot vertrouwen dat hij er vast van overtuigd is dat God met ons is en dat we ons lot het beste volledig in zijn handen kunnen leggen? Geloof en liefde, volmaakt of onvolmaakt, zijn ongrijpbaar - we ervaren ze wel, maar kunnen ze nooit helemaal doorgronden of uiteenrafelen, dan lijken ze ons te ontglippen. Zulke geestelijke eigenschappen zijn per definitie 'onzichtbaar'. In hoop en geloof komen we steeds dichterbij, maar we kunnen ze ons nooit helemaal eigen maken. God is geest, werkelijk maar onzichtbaar, en Hij roept ons tot een avontuurlijk leven. We moeten ons laten leiden door een arm en een hand die we niet kunnen zien en waarvan we het bestaan niet onweerlegbaar kunnen bewijzen. We moeten allemaal leren ons thuis te gaan voelen bij dit geloof.

In dit boek willen we stilstaan bij de verschillen tussen angst, geloof en fanatisme. We willen die drie aspecten vanuit nieuwe invalshoeken bekijken en onderzoeken waar tot nu toe de grenzen tussen angst, geloof en fanatisme werden getrokken. Vervolgens stellen we een aantal vragen: *Vraagt God van mij dat ik mijn veilige omgeving verlaat? Vraagt Hij*

me om af te wijken van algemeen aanvaarde meningen? Roept Hij me naar een onbekend gebied? En hoe zal dat er in de praktijk uitzien? We bestuderen ook een aantal personen uit de Bijbel, de geschiedenis en onze tijd die risico's hebben genomen, die het avontuur met God aandurfd en daarmee hebben bewezen dat Hij zijn beloften waarmaakt.

Oefenen in de opstanding

Wendell Berry is een natuurfilosoof en een van mijn lievelingsdichters. Hij is een gelovige man die een diep inzicht heeft in het wezen van de mens. In zijn gedicht *The Mad Farmer Liberation Front* ziet hij de risico's van het leven onder ogen. Ik heb er een paar verzen uit gekozen waarin hij onze maatschappij, die steeds strakker in het keurslijf van het voorstelbare en het zekere gedwongen wordt, uitdaagt:

Daarom, vrienden, doe iedere dag
iets onberekenbaars. Heb de Heer lief.

Heb de mensen lief.

Werk zonder er geld voor te vragen.

Heb iemand lief die het niet verdient.

Stel die vragen waarop geen antwoord komt.

Investeer in de toekomst. Plant een reuzenboom.

Lach.

Plezier is onmetelijk. Wees blij
ook al ken je alle feiten.

Oefen je in de opstanding.

Dat bedoel ik nou - het avontuur van de opstanding, het nieuwe leven, uit Gods hand gevraagd. Wie durft?

Om over na te denken en door te praten

Neem de tijd om over de mogelijkheden en uitdagingen in je eigen leven na te denken. Stel jezelf dan deze vragen:

- Wat was het grootste risico dat ik ooit heb genomen?
- Waarom deed ik dat toen?
- Was het achteraf het risico waard?
- Welke resultaten waren er? Heeft het goed of verkeerd uitgepakt?